

Monetair beleid

E. Vincent

Seminarie leerkrachten, 9 oktober 2024

De opvattingen in deze presentatie zijn deze van de auteurs en geven niet noodzakelijk het standpunt weer van de Nationale Bank van België.

Structuur

- *p.m. laatste update monetair beleid: oktober 2022*
- Hoe staat het met de **inflatie in het eurogebied?**
- Wat was de **reactie van het monetair beleid** in de afgelopen twee jaar?
  - Beleidsrente
  - Balansoperaties *⇒ link met presentatie CBDC deze namiddag*
- Transmissie van het monetair beleid naar de **financiële voorwaarden en de reële economie**

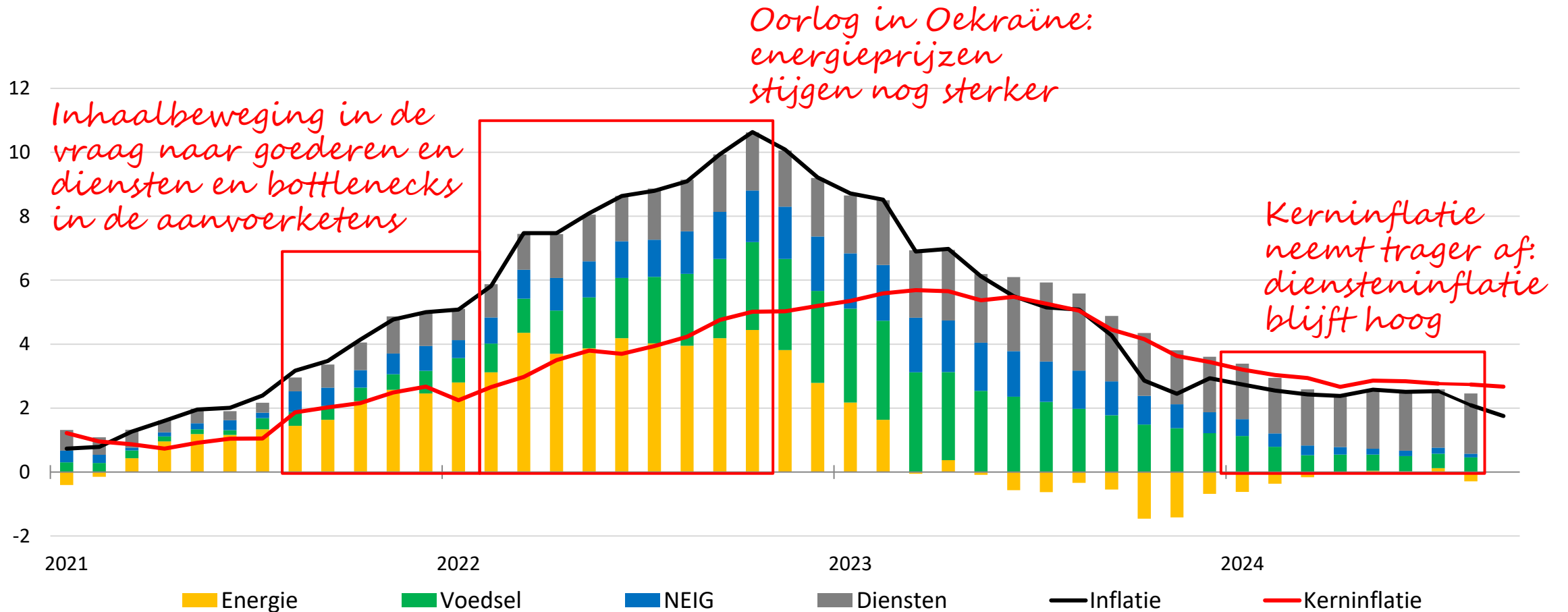
Structuur

- *p.m. laatste update monetair beleid: oktober 2022*
- Hoe staat het met de **inflatie in het eurogebied?**
- Wat was de **reactie van het monetair beleid** in de afgelopen twee jaar?
  - Beleidsrente
  - Balansoperaties ⇨ *link met presentatie CBDC deze namiddag*
- Transmissie van het monetair beleid naar de **financiële voorwaarden en de reële economie**

Stijging en daling van de inflatie

Inflatie in het eurogebied

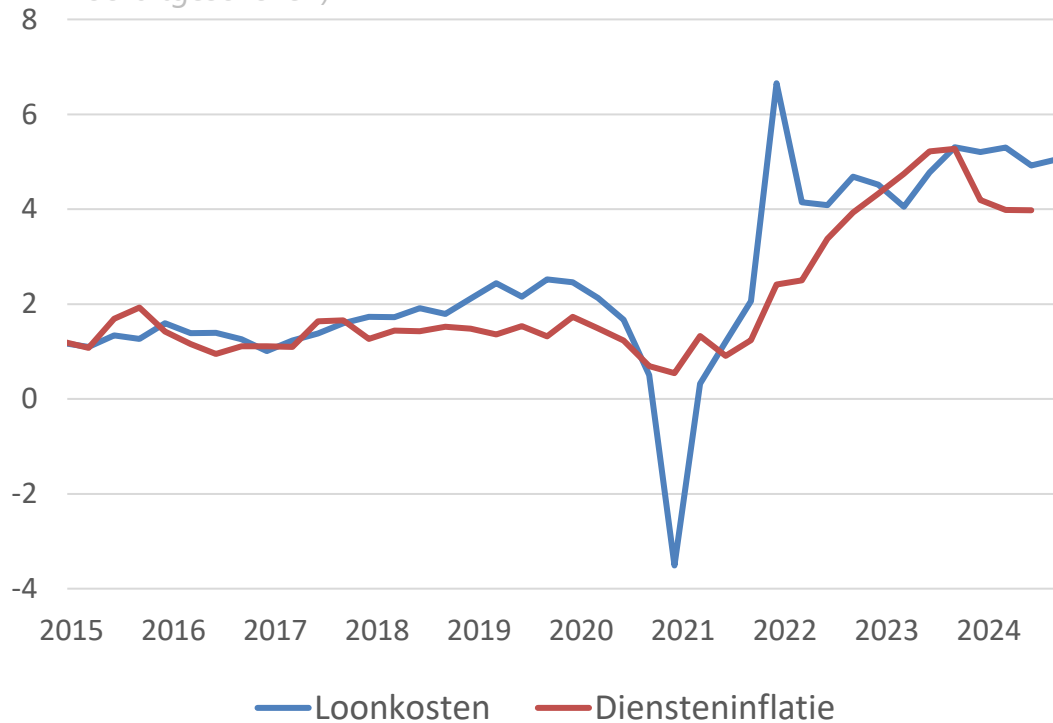
(%, jaarlijkse inflatie en bijdragen aan de veranderingen in de inflatie)

Zijn de laatste loodjes de zwaarste? – diensteninflatie blijft hoog onder invloed van de loonkosten

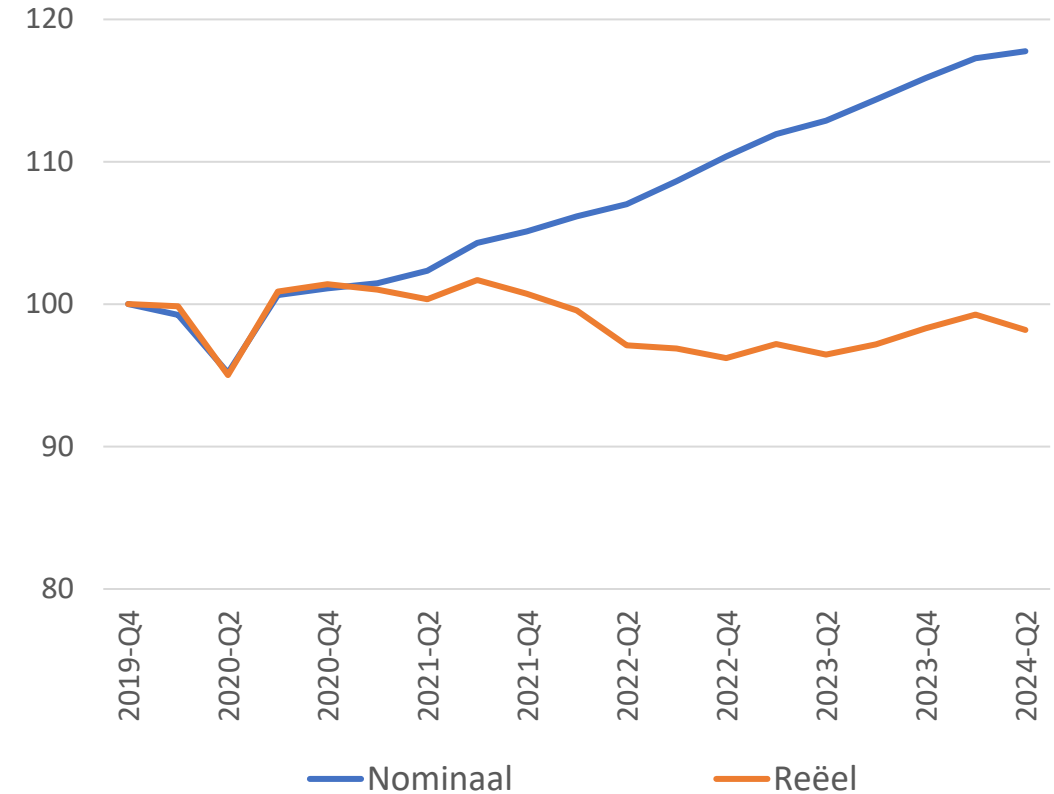
Diensteninflatie en loongroei in het eurogebied

(%; loonkosten: nominale compensatie per werknemer, 2 kwartalen vooruitgeschoven)

Cumulatieve loongroei in het eurogebied

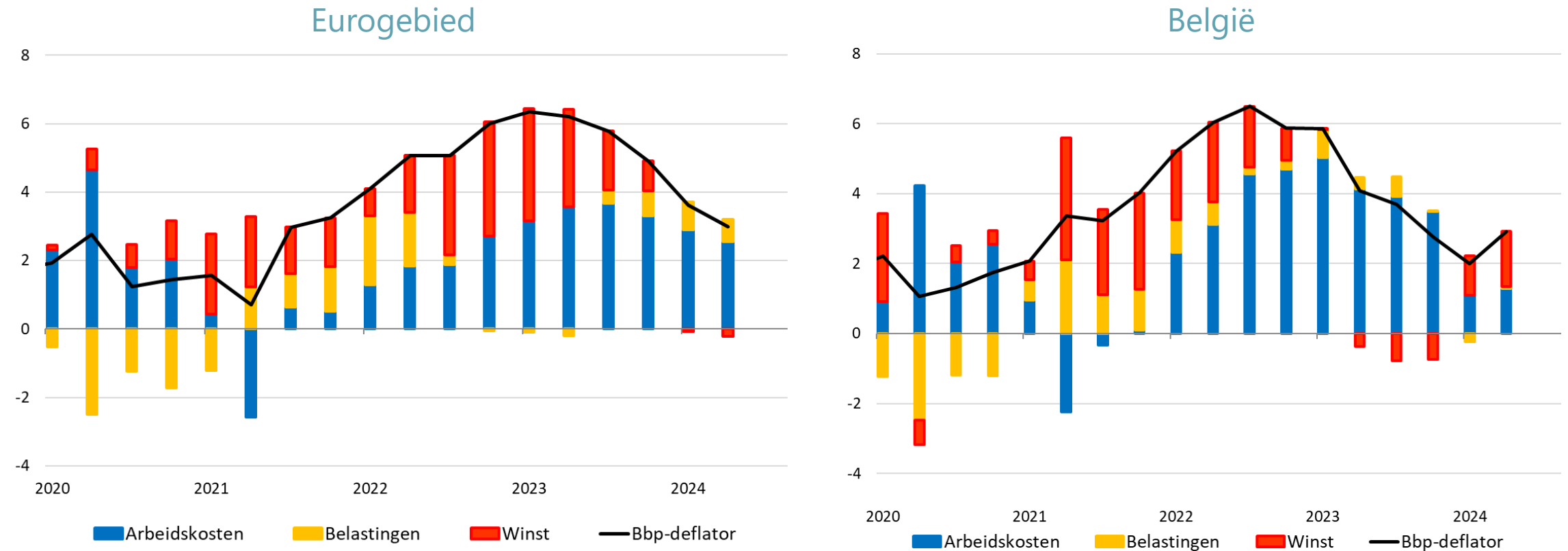
(index: 4^e kwartaal 2019 = 100; compensatie per werknemer)

De rol van tweederonde-effecten in de toename van de inflatie

Decompositie van de bbp-deflator

(%, bbp-deflator: jaarlijkse verandering; bijdragen aan de veranderingen in de bbp-deflator, factoren uitgedrukt per geproduceerde eenheid)

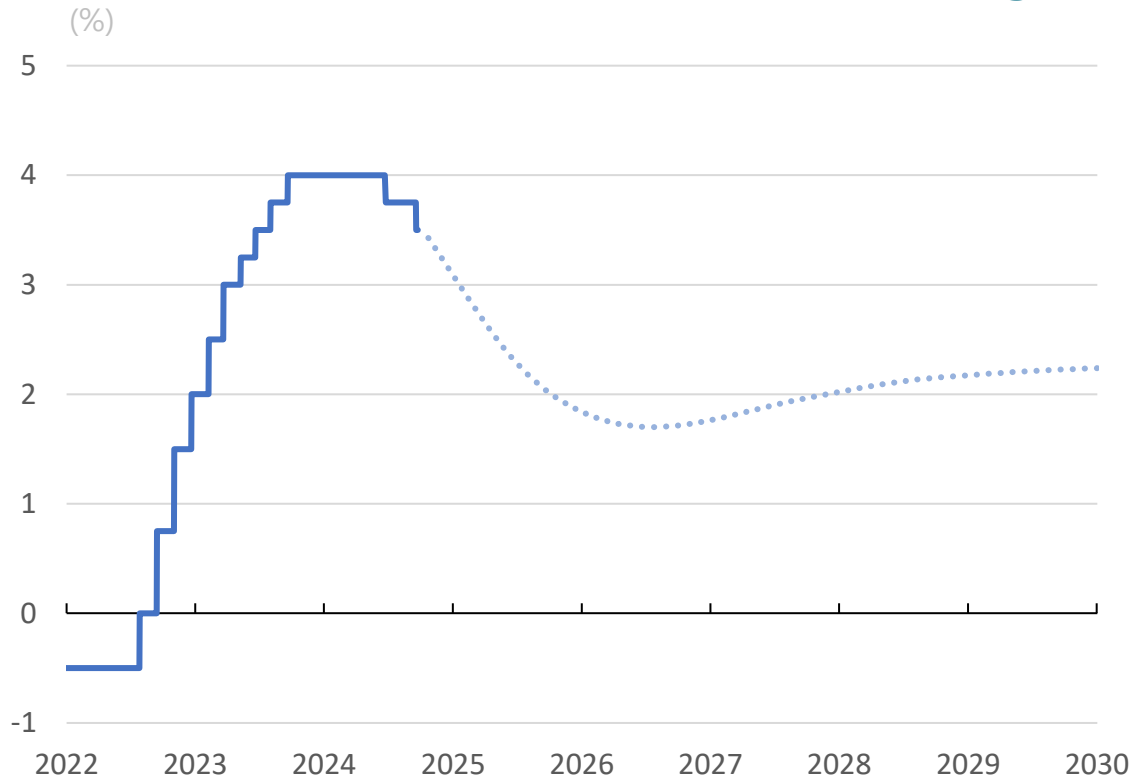

Structuur

- *p.m. laatste update monetair beleid: oktober 2022*
- Hoe staat het met de **inflatie in het eurogebied?**
- Wat was de **reactie van het monetair beleid** in de afgelopen twee jaar?
  - Beleidsrente
  - Balansoperaties $\Rightarrow$ *link met presentatie CBDC deze namiddag*
- Transmissie van het monetair beleid naar de **financiële voorwaarden en de reële economie**

Na een agressieve renteverhogingscyclus, is de ECB in juni opnieuw gestart met het verlagen van de beleidsrente

Beleidsrente van de ECB en marktverwachtingen

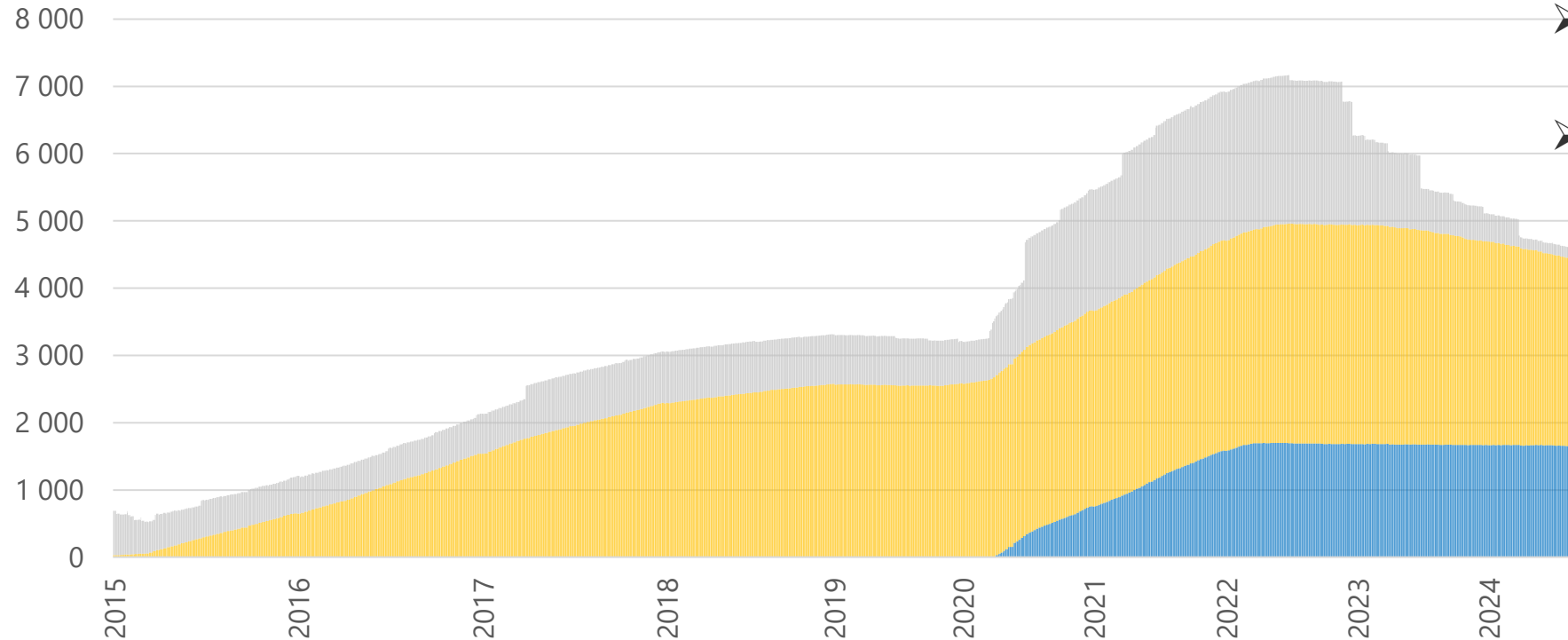
- Een eerste renteverlaging vond plaats in juni.
- Na een tweede renteverlaging in september, bedraagt de **voornaamste beleidsrente van de ECB nu 3,5 %**.
- De Raad van Bestuur volgt een “op data gebaseerde” benadering en baseert zich m.n. op:
  - de inflatievooruitzichten
  - de dynamiek van de onderliggende inflatie
  - de kracht van de monetairbeleidstransmissie

Op de achtergrond wordt de balans van het Eurosysteem afgebouwd

Vereenvoudigde balans van het Eurosysteem

(miljard €)

TLTROs

- Leverden al belangrijkste bijdrage aan afbouw balans
- Laatste operatie vervalt in december 2024

APP

- Geleidelijke afbouw portefeuille sinds maart 2023

PEPP

- Geleidelijke afbouw portefeuille sinds juli 2024

Hoe wordt geld gecreëerd?

Startpunt

centrale bank

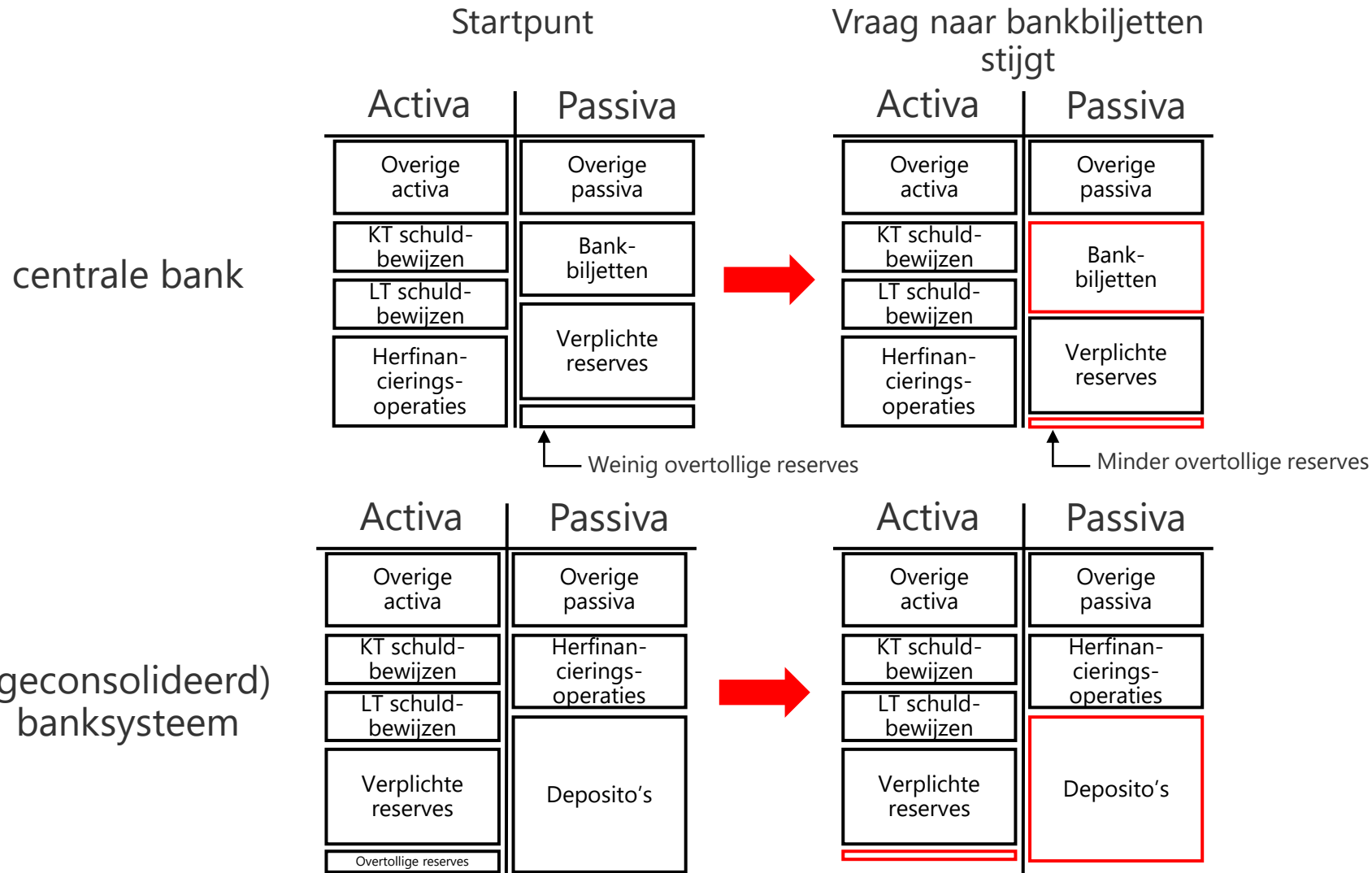
Activa	Passiva
Overige activa	Overige passiva
KT schuld-bewijzen	Bank-biljetten
LT schuld-bewijzen	Verplichte reserves
Herfinancierings-operaties	

↑ Weinig overtollige reserves

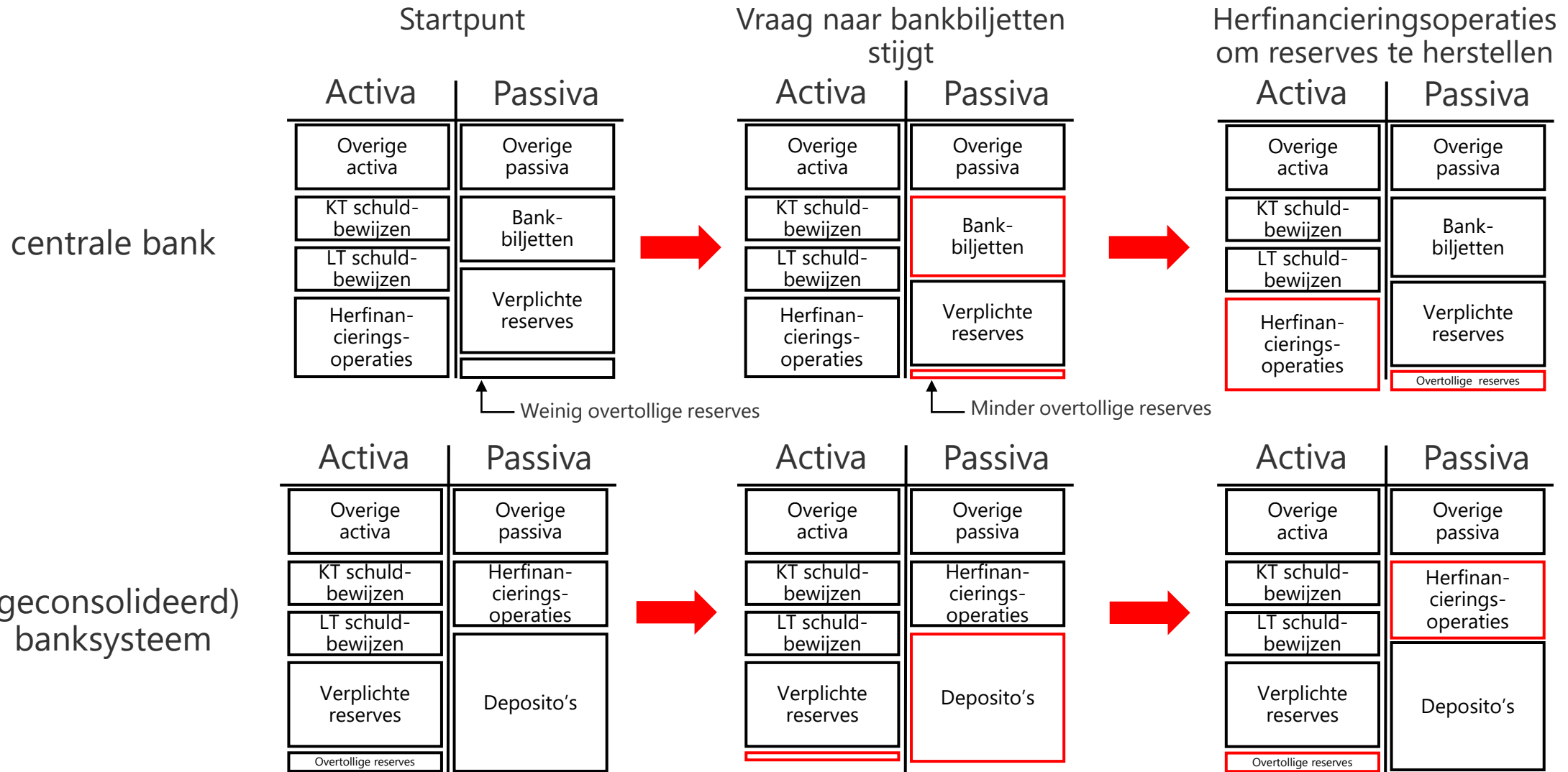
(geconsolideerd)
banksysteem

Activa	Passiva
Overige activa	Overige passiva
KT schuld-bewijzen	Herfinancierings-operaties
LT schuld-bewijzen	Deposito's
Verplichte reserves	
Overtollige reserves	

Hoe wordt geld gecreëerd?

Hoe wordt geld gecreëerd?

Veranderingen in de deposito's van commerciële banken veranderen ook de vereisten m.b.t. de verplichte reserves, maar dit effect wordt hier buiten beschouwing gelaten.

TLTROs (gerichte langerlopende herfinancieringstransacties)

startpunt

TLTROs

centrale bank

Activa	Passiva
Overige activa	Overige passiva
KT schuld-bewijzen	Bank-biljetten
LT schuld-bewijzen	Verplichte reserves
Herfinancierings-operaties	
	Overtollige reserves

Activa	Passiva
Overige activa	Overige passiva
KT schuld-bewijzen	Bank-biljetten
LT schuld-bewijzen	Verplichte reserves
Herfinancierings-operaties	Overtollige reserves

↑ *basisgeld neemt toe*

(geconsolideerd) banksysteem

Activa	Passiva
Overige activa	Overige passiva
KT schuld-bewijzen	Herfinancierings-operaties
LT schuld-bewijzen	Deposito's
Verplichte reserves	
	Overtollige reserves

Activa	Passiva
Overige activa	Overige passiva
KT schuld-bewijzen	Herfinancierings-operaties
LT schuld-bewijzen	Deposito's
Verplichte reserves	
Overtollige reserves	

↑ *balans banksysteem neemt toe*

Aankopen van activa ("quantitative easing – QE")

startpunt

QE

centrale bank

Activa	Passiva
Overige activa	Overige passiva
KT schuld-bewijzen	Bank-biljetten
LT schuld-bewijzen	Verplichte reserves
Herfinancierings-operaties	
	Overtollige reserves

Activa	Passiva
Overige activa	Overige passiva
KT schuld-bewijzen	Bank-biljetten
LT schuld-bewijzen	Verplichte reserves
Herfinancierings-operaties	Overtollige reserves

↑ *basisgeld neemt toe*

(geconsolideerd) banksysteem

Activa	Passiva
Overige activa	Overige passiva
KT schuld-bewijzen	Herfinancierings-operaties
LT schuld-bewijzen	Deposito's
Verplichte reserves	
	Overtollige reserves

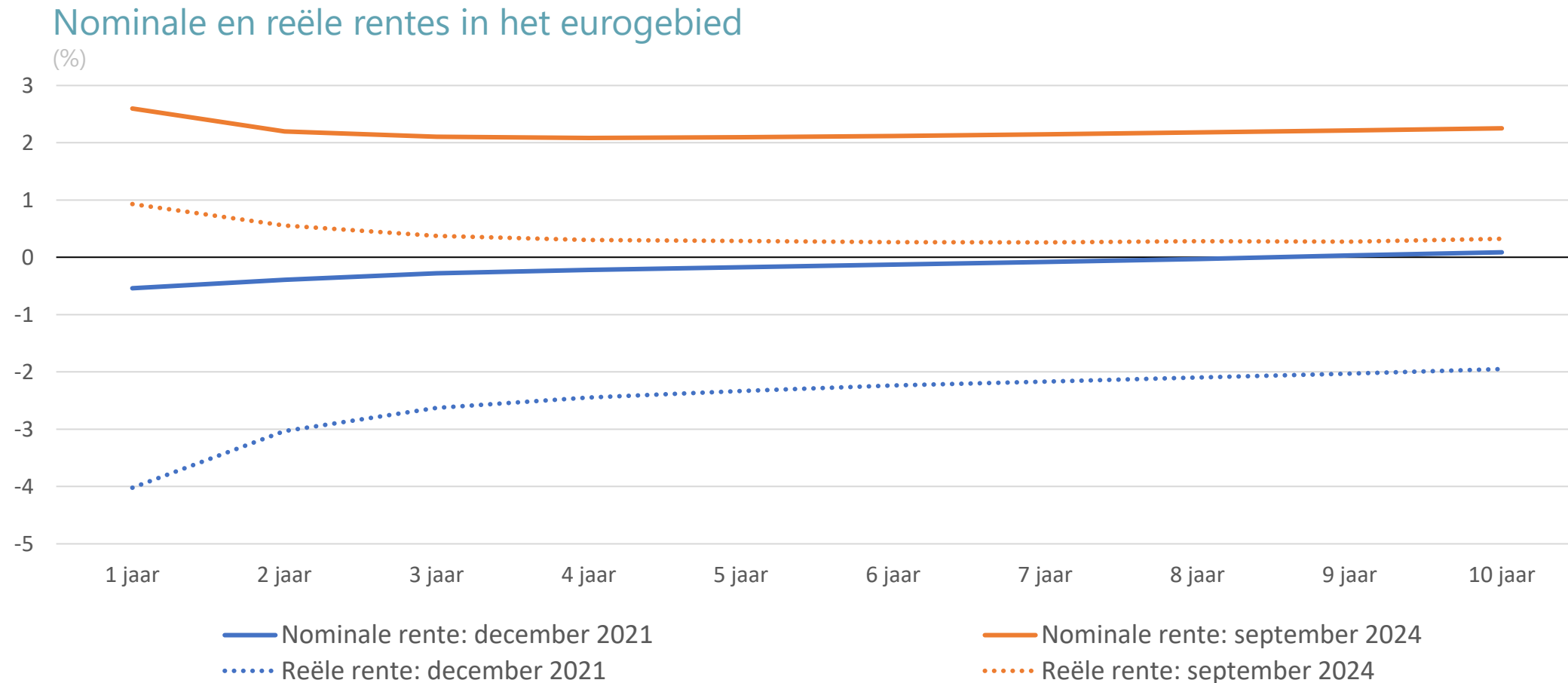
Activa	Passiva
Overige activa	Overige passiva
KT schuld-bewijzen	Herfinancierings-operaties
~~LT schuld-bewijzen~~	Deposito's
Verplichte reserves	
Overtollige reserves	

balans banksysteem neemt niet toe, maar er wordt "looptijdrisico onttrokken"

Structuur

- *p.m. laatste update monetair beleid: oktober 2022*
- Hoe staat het met de **inflatie in het eurogebied?**
- Wat was de **reactie van het monetair beleid** in de afgelopen twee jaar?
  - Beleidsrente
  - Balansoperaties ⇨ *link met presentatie CBDC deze namiddag*
- Transmissie van het monetair beleid naar de **financiële voorwaarden en de reële economie**

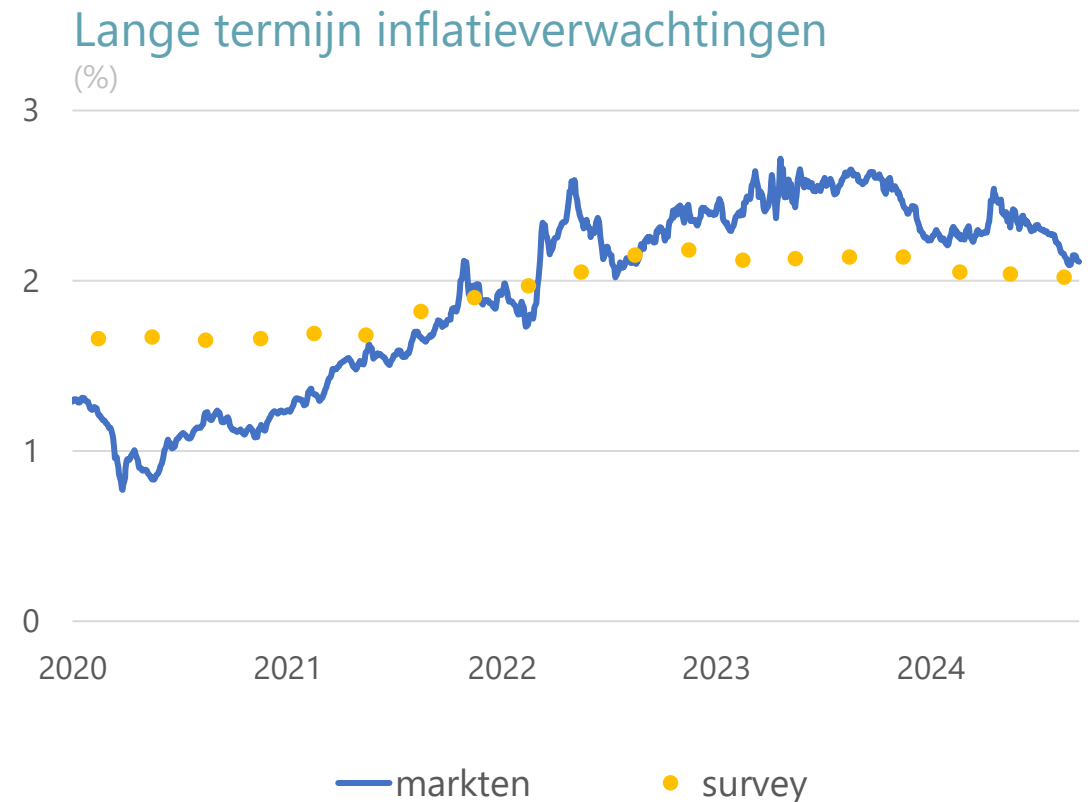
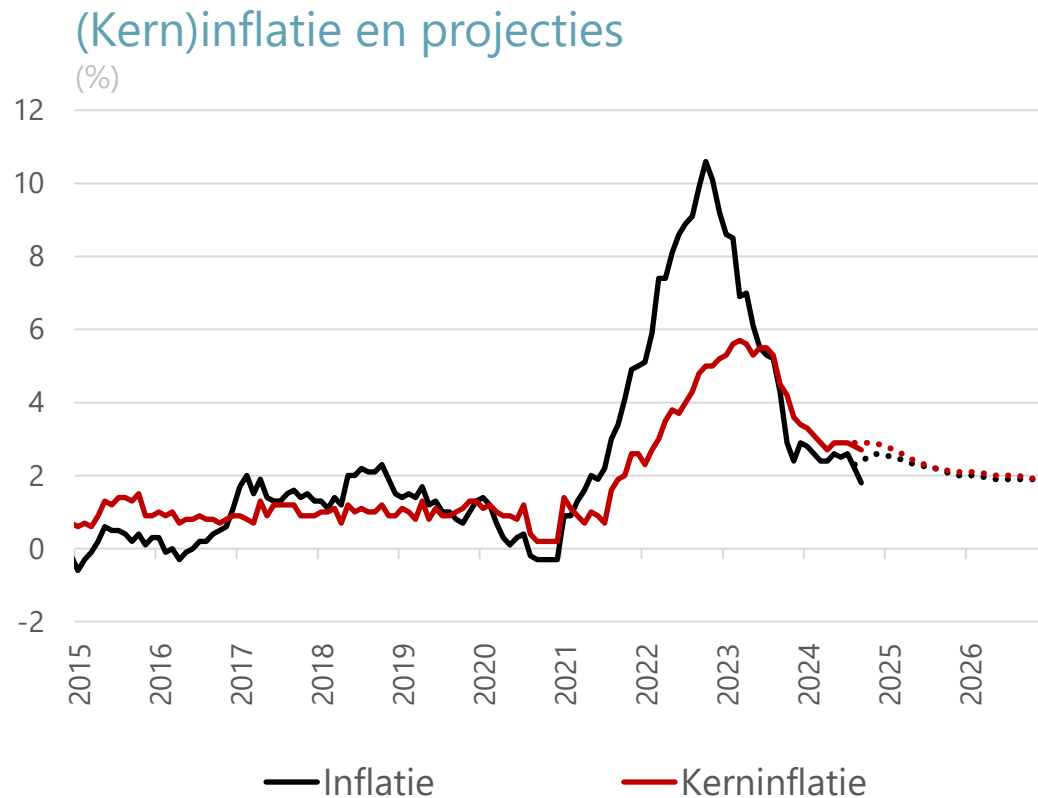
De nominale rente steeg sterk ... ... maar de reële rente blijft relatief laag

Inflatie: we zijn er bijna, maar nog niet helemaal ...

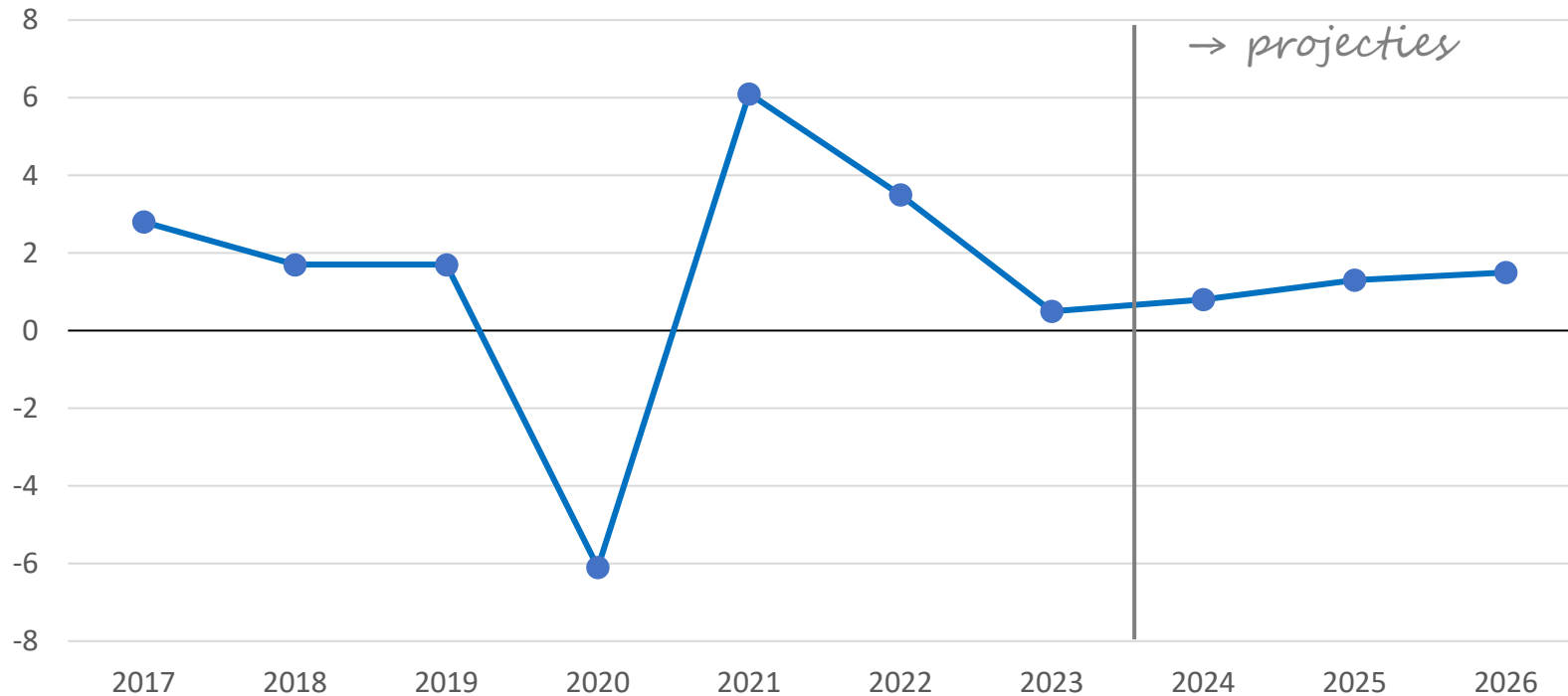
... terwijl de inflatieverwachtingen wel steeds onder controle bleven ...

... zonder een recessie te veroorzaken

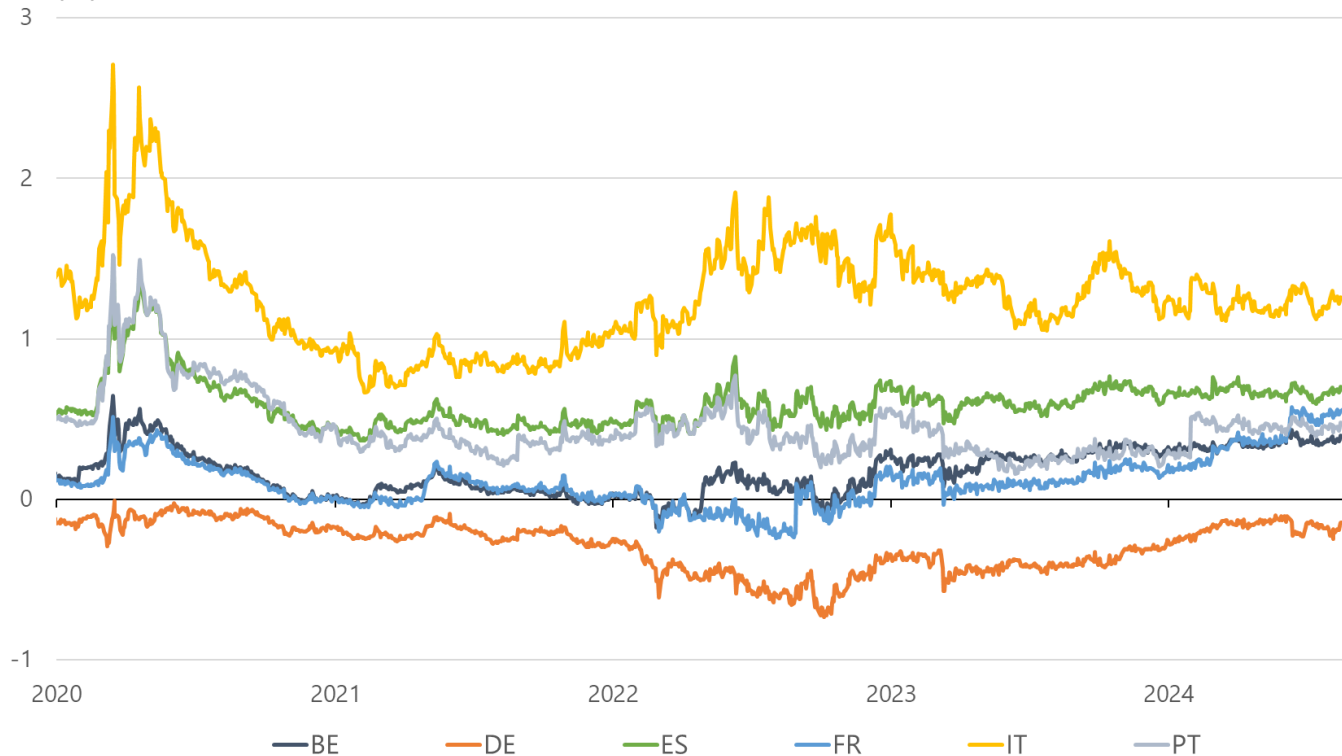
Reële bbp-groei en projecties

(%)

De financieringskosten van overheden namen sterk toe maar dit leidde niet tot “fragmentatie” van de markten

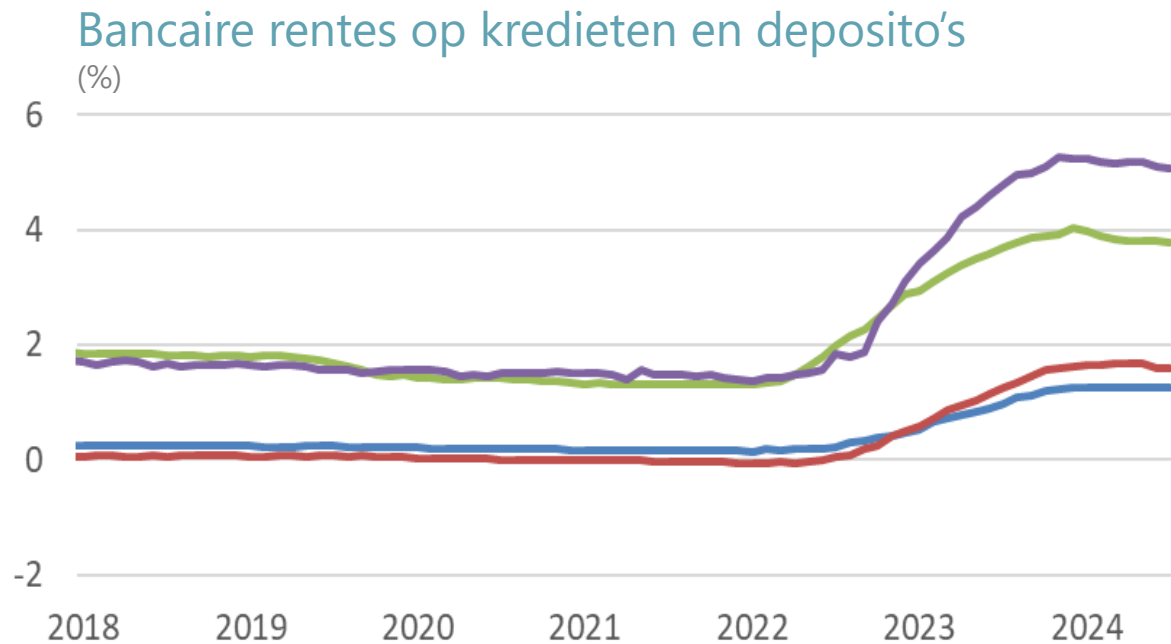
Renteverschillen op tienjaars overheidsobligaties
t.o.v. de risicovrije rente
(%)

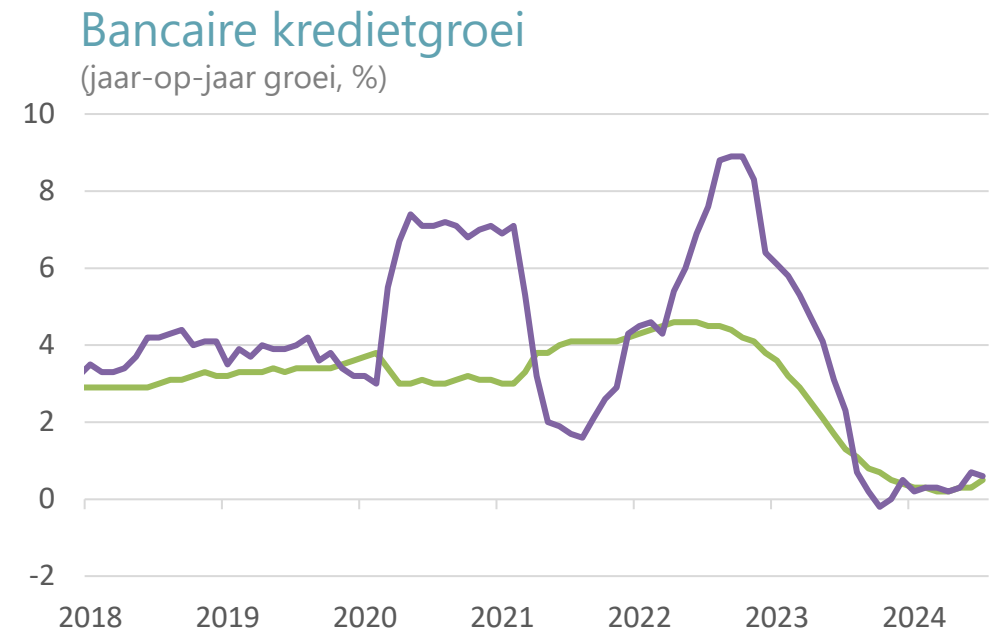
➤ Instrumenten om een **vlotte transmissie van het monetair beleid over de verschillende landen van het eurogebied** te verzekeren:

- flexibiliteit PEPP
- TPI of “Transmission Protection Instrument”
- OMT of “Outright Monetary Transactions”

De stijging van de rentes op leningen resulteerde in een sterke vertraging van de kredietgroei

- Rente op deposito's van huishoudens
- Rente op deposito's van bedrijven
- Rente op hypotheekleningen aan huishoudens
- Rente op leningen aan bedrijven

- Hypotheekleningen aan huishoudens
- Leningen aan bedrijven

Conclusie

- **Inflatie** in het eurogebied: we zijn er **bijna, maar nog niet helemaal**
- De “**laatste loodjes**” **lijken de zwaarste**: de diensteninflatie blijft hoog onder invloed van de loonkosten
- Ondanks de agressieve renteverhogingen van de ECB, bleef de **reële rente relatief laag** ...
- ... zodoende kon de **inflatie onder controle gebracht worden, zonder een recessie te veroorzaken**

Vragen?